

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ стоитъ:
 на цілий рікъ . . . 8 зр.
 на півъ року . . . 4 зр.
 на чверть року . . . 2 зр.
 съ год. „Дѣло“ : на самъ дѣлякъ :
 на цілий рікъ 12 зр. на цілий рікъ зр. 5—
 на півъ року 6 зр. на півъ року зр. 250
 на чверть року 3 зр. на чверть року зр. 125
 Предплату належить пересылати
 франко (найдуче почтовими пере-
 казкою) до: Администраціи тис. „Дѣло“.
 Оголошенія принимаются по ціній
 6 зр. а п. бѣть одной строчки почтено.
 Рекламыціи неопечатаній відляй
 бѣть порта.

Виходить по Львові щод Середи
 Суботы (враніх руских свят) о
 10 годній по враніх Литер. дода-
 ть Библиотекы найзнам. повѣстей“
 по 2 печат. аркуші кожного
 місяця. Враніх для кожного місяця.
 Редакціи, администраціи и экспе-
 діиць одъ М. 8 улиця Академична.
 Для вѣстей, промѣли и рекламаци
 належить пересылати подъ адресомъ:
 редакціи и администраціи „Дѣло“
 в улиця Академична.
 Русикови не звертаються тільки на
 руске застереженіе.
 Подписокы члано стоить 10 зр. а. в.

ОТЪ АДМИНИСТРАЦИИ.

Съ почтаннымъ послѣднимъ
 четвертономъ просимъ Н. Т.
 Предплатниковъ о скорѣ над-
 сыланіе предплатъ, якъ тажъ
 вырѣшаніе дотенерѣшныхъ за-
 деловъ.

Навстрѣчающымъ Предплатникамъ „Би-
 блиотекы“ вышлемо початокъ повѣсти „Степанъ
 Арестанъ“.

Родимць!

Одною зъ головнѣйшихъ подставъ
 развитію народнѣсть єсть безперечно про-
 свѣщеніе.

Просвѣщеніе будить самостійность
 свѣдѣ, правъ и обовязковъ и єсть подва-
 жною жита національного и политичного.

Тільки просвѣщеніемъ народы мають
 будучность.

Рускомъ Галицкѣ давно зрозумѣли
 важность просвѣщенія и дѣляго съ сво-
 юмъ даною австрійскимъ народомъ кон-
 скрипціямъ, поклади собі за першу и глав-
 ну задачу, просвѣтити свій народъ по-
 средствомъ народнои школы.

Не треба було довгого часу, якъ
 вже звѣстивъмъ жертволюбію народа на-
 шого въ загалѣ, а ревній и неутомимой
 праці нашого свѣщенства въ особеннос-
 ти на Галицкѣй Руси повстали сотки
 школъ народныхъ.

Народъ и свѣщенство поклади собі
 євнъ вѣковный паматникъ.

Недодзвъ однакъ сталося такъ,
 що школу народну отдано подъ вліяньє
 шестій школьныхъ свѣтскихъ.

Она стоить нынѣ подъ надзоромъ
 арешныхъ радъ школьныхъ мѣстцевыхъ,
 радъ окружныхъ, радъ школьной краевой;
 и доглядаять кромѣ того инспекторы
 окружнїи и краевїи, и поодинокїи делегаты.

Мимо такъ численой оубки пока-
 зивъ однакъ досвѣдъ, що охота до на-
 ши у нашого народа не взиоглася, и
 не обстоятельство було мабуть причиною,
 що законодательство краеве выдало уста-
 ну о примусѣ школьнѣмъ.

Здавалосьъ, що усїхъ народнои
 образованїа вже запорученїи. Число школъ

умножилось и наука въ нихъ управль-
 нєна послѣ одностайного плану науко-
 вого. Але въ найновѣйшихъ часахъ вы-
 сказався просвѣщенїи загаль знову не
 конче користно о хосенности науки въ
 школахъ народныхъ, и навѣть и высокої
 сойкѣ красной объявилъ откровенно мнѣ-
 ніє, що школы народнїи не отновляють
 цѣлкомито потребамъ народнымъ.

Власти автономичнїи пересвѣдченїи о
 вѣрности занятій, здѣланныхъ школамъ,
 зложили протосъ недавно тому окрему ан-
 кету школьну и откликались до публич-
 ного мнѣнія, а власти школьнїи до кон-
 ференціи учительскихъ, съ запытаніемъ,
 где шукати за причиною слабого успѣху
 просвѣщенїа въ народныхъ школахъ и я-
 кихъ бы средствъ жити до усунєна су-
 ществующихъ недостатковъ.

Симъ откликомъ вложено и на ру-
 скїи просвѣщенїи загаль, а именно на
 учительство руске обовязокъ, запитанїє
 шире и основно дѣломъ народнои школы.
 Сей откликъ бувъ и головною причиною,
 що у насъ повстала гадка заснованїа пе-
 дагогичного товариства.

Мы хочемо властямъ школьнымъ
 прїйти въ помѣчь и всякими способами
 дбати о добро и розвѣй школъ въ загалѣ,
 а народнои школы въ особенности.

Существуетъ у насъ вправдѣ отъ
 кѣльканайцати лѣтъ товариство педаго-
 гичное. Се товариство въ першихъ часахъ
 стояло навѣть на становищи загально-
 галицкѣмъ, а выданіемъ уставъ школь-
 ныхъ, календаря учительского и одного
 учебника (геометрїи) въ азыцѣ рускѣмъ,
 — якъ и держаніемъ рускихъ отчитовъ
 доказало навѣть, що оно стремить до
 рѣвноуправленїа обохъ краевыхъ азыковъ
 въ школахъ народныхъ. Въ новѣйшихъ
 часахъ однакъ згадане товариство по-
 шло иншою дорогою. Выдавана централь-
 нымъ выдѣломъ часописъ „Szkoła“ стала
 такъ мало уважлїаннати потреби рускихъ
 школъ народныхъ и руского учительства,
 що гдєякъ ревнїишїи педагоги почувли
 конечность, выдавати окремой рускїи часо-
 писи школьнїи. Часописи тї удержуются

безъ субвенціи зъ фондѣвъ красныхъ ле-
 тами самого учительства и се єсть дока-
 зомъ достаточнымъ о ихъ необходимости
 и хосенности.

Въ другихъ коронныхъ краяхъ о
 живанїемъ народонаселєню дѣлєа иначе.
 „Paedagogische Blätter“ на Буковинїи
 редагуются въ трехъ азыкахъ (въ нѣмец-
 кѣмъ, рускѣмъ и волоскѣмъ), а въ Че-
 хахъ, на Моравїи и у Словенцѣвъ су-
 ществуютъ отъ давна товариства педа-
 гогичнїи: окремой для школъ съ азыкомъ
 выкладомъ нѣмецкѣмъ, окремой для школъ
 съ азыкомъ выкладомъ чешскѣмъ, а згля-
 дно словенскѣмъ.

Видко, що каждый народъ повиненъ
 самъ дбати о свои потреби школьнїи и
 хотай задача тая не легка, однакъ
 сподѣяность, що каждый Русинъ лишь съ
 отрадою и всякимъ пожертвованіемъ за
 ню прїймєа.

Прїступаемо протє до заснованїа
 „Руского товариства педагогичного“ съ
 полною надѣєю на его успѣхъ.

Цѣль наша ясна: добро и розвѣй
 школъ рускихъ въ Галичинѣ. Она впро-
 чѣвъ означена точно першимъ парагра-
 фомъ статута, подтвержденного выс. п. к.
 Намѣстничествомъ подъ днємъ 6 сєрпня
 1881 р. до ч. 37847.

Руске товариство педагогичное ставитъ
 собі задачу:

- а) промышлїати надъ потребамїи руского
 народа на поли школъ народныхъ,
 середнихъ и высшихъ, займатися
 основуваніемъ рускихъ школъ и под-
 держувати всякїи справы выхованїа
 публичного и домашного на основѣ
 матерного азыка руского.

- б) Подавати членамъ своимъ такъ мо-
 ральну якъ и матерїальну помѣчь.

Школа народна въ Галицкѣй Руси
 має бути тільки народною, такъ якъ о-
 бразованіє дасться найлегше и певно
 достигнути лишь посредствомъ азыка ма-
 терного.

Товариство наше стане на его стра-
 жи и ужїє всякихъ средствъ, чтобы зъ

рускихъ школъ усунути недостатки и
 хибы.

Зъ нашей стороны даємо працю, и
 высокой власти школьнїи, сподѣяность, не
 откажутъ намъ николи свои помѣчи.

Отзываемось протє до всѣхъ Ро-
 димцѣвъ и просимъ ихъ о якъ найчи-
 селнїишїи участи въ помѣчь подвигу
 Галицкой Руси.

Отзываемось до родитѣй нашихъ
 школярѣвъ, яко до людей наибѣльше инте-
 ресованныхъ. Голосъ ихъ въ дѣлѣ школь-
 ництва буде для насъ вѣродательнымъ.

Отзываемось до свѣтлого нашего
 свѣщенства. Вамъ, отцѣ духовнїи, най-
 глнше завѣстий добрый и злий стороны на-
 шихъ школъ, а добра Ваша рада стане
 за половину дѣла.

Але передъ всѣмъ отызвєлось до
 руского учительства, яко до тыхъ мужїи,
 въ рукахъ котрыхъ спочиває судьба и
 будучность нашихъ школъ. Вашъ голосъ
 буде рѣшати, Вы до того покликанїи и
 Вамъ въ помѣчь хоче передъ всѣмъ прїй-
 ти наше товариство.

Отъ участи учительѣвъ нашихъ за-
 висима сила товариства.

Високе (разъ на всегда) выносить
 50 кр., рѣчна вкладка такожъ 50 кр.

Зголошена до принятїа въ члены
 руского товариства педагогичного и гро-
 шєвъ присылки належить адресовати до
 комитету „Руского товариства педаго-
 гичного“ на руки секретара товариства,
 проф. Анатоля Вахлянина, улиця Чар-
 нецкого, ч. 2.

Львовъ 24 Жовтня ст. ст. 1881.

За комитетъ:

Дрѣ Аматорїи Яновскїи, ц. к. совѣтникъ
 школьнїи — *предсѣдатель.*

Дрѣ Фр. Костекъ, ц. к. профессоръ уни-
 верситету львовского и крылошанскїи —
заступникъ предсѣдателя.

Анатоль Вахлянинъ, ц. к. проф. гимна-
 зїальный — *секретарь товариства.*

ВСТАЛАННЕ СВАТАНЬЄ.

Образокъ зъ галицкого жита.

VI.
(Далше)

Теперь була сама пора, чтобы Семень
 вышлєсь передъ Уршулею свою поети-
 чнѣ рѣчи вѣршовану, та лишенько; памить
 вѣдѣкъ опустила его.

„Въ Головнѣть ємїрнїи учитель“,
 вышлєсь Семень, але заразъ занїкавєа, жа-
 лєвнєа, пролепетавъ євнѣмъа развѣи свое
 мнѣніє: „Е, е, то єсть, якъ его“, и зновъ
 занїкавєа, почавъ на павухѣю шукати сво-
 єго достаточного вырѣбу, але не найшовъ и
 вѣдѣкъ.

Уршула стояла заклопотана не зна-
 ть, про єа чинити, чи утѣшати, чи у-
 тѣшати розгоряченого профессора.

Нарѣкъ заблєсла очи Семена яєнїи-
 нѣмъа Сєвєномъ, бнъ зновъ розтворивъ
 свои очи здоровїи рамена, приближивєа
 къ Уршулѣ и съ жаромъ почавъ говорити:

„О, ты зявнїхъ вєсєть паридє,
 Сєрцїи моего чарвнїцє.
 Зблєслєа зъ высооты твоєи
 На пѣчлѣ души моеи...
 Твоє очи режнєкъ вблєслє,
 Въ мое сердце затонцлє,
 А урѣшнїи твоєи днєи
 Я лєзъ злуганя телнїцє.“

„Е, е, то єсть, якъ его“... и Семень
 зновъ затнєсь.

По лицю Уршулѣ перелєтѣвъ легкїи,
 наємѣшливый умѣхъ. Тѣлько на силу
 здержалєа она отъ голоєного смѣху.

„Не горичѣтєа, пане Семенє“, про-
 мовила Уршула лагѣдно, „не горичѣтєа,
 успокоїтєсь, вы ще недужїи, навѣть не мо-
 жнєа багато говорити, — євдѣйте.“

„О, предобра панї, я здоровѣ, цѣл-
 комъ здоровѣ. Огонь горить въ моѣмъ
 сердїю, але я здоровѣ якъ рыба. Твоѣи
 видѣ, лєскава панї, мене оздоровлєа, менѣ
 покрѣплєа, — и якъ на крылахъ расту,
 — и здоровѣ, дуже здоровѣ.“

Семень зновъ замонїкъ, єму не стало
 слѣбѣ, такъ довго вымучуванїи єтнїи
 мѣнь заклатїи инїкъ не наєувалєа на умъ,
 бунїи, поєтнїи думки не находили собі
 шарапу въ словахъ, тѣлько его уста дро-
 жєа, его очи палєа.

„Найдорожнєа панї!“ промовнїи по-
 хвїлѣ Семень такъ торжєственнѣо, якъ
 досєа ще николи не говорнїи, хнѣа до
 одного инєвнєктора. „Вамъ вєа не може
 бути тайно, вы мѣєлїи завѣжати, вы
 мѣєлїи догадатнєсь, що я, то єсть мой ду-
 ша, мое сердце зєвртєаєа до Корытѣ бол-
 ше якъ зявнїаннє, що євдєа зєвртєаєтєа
 вєи мой думнїи, то єсть, що я тутъ бу-
 вѣю частѣйше, то єсть, що я тѣлько тутъ
 будєю, а болше нєгдє. Навѣть тучѣ,

и слєта, то єсть, та погана єєнїє,
 єтъ ще погалїйшимїи дорогами не здер-
 жєаєа мене прїбути євдєа. Вы, лєскава
 панї, мѣєлїи догадуватнєсь причннѣ...
 Семень замонїкъ на хєлєю, инѣмъ ждєа
 отновїдїи. Уршула заклопотана отєстунї-
 лєа о єдинѣ кроєкъ до порога.

Семень шавнѣ на кѣльнєа передъ
 нєю. „О найдорожнєа, найлєскавїиша па-
 нї“, заговорнїи бнъ съ цѣлымъ огнємъ
 свои розжалєной груди и ще ширше ре-
 творнїи рамена, „ты причина сєго вєєго,
 ты очарувала мене, мое сердце, мою душу,
 днємъ и ночью тѣлько о тоѣ гадєю, безъ
 тебе жити не могу. Отъ першои хвїлѣ,
 коли отнєстєа сєа Антонїи вєслєаєа менѣ
 тебе мѣнь ангєла хранитєля, твоѣи образъ
 не сходить менѣ зъ очїи, ты якъ яєна
 вєра заблєсла въ моѣмъ Вєвѣлєчїи и євнѣ-
 тнїи, проводашъ мѣму житю и теперь,
 коли на мѣєдєа пужєвнєной хатнїи въ
 Головнѣтахъ стала нѣна школа, вышнїи-
 ша отъ двѣра, достойна тебе повнїтати
 якъ свою паню... О, аглнєсь на мене, не
 отвєртай твоєо яєного личєа, выслухай
 моего благанїа... Безъ тебе я мѣшу агнї-
 бати, нєма менѣ жити. Подай менѣ твоєю
 ручєннѣю, уцєслннїи мене твоимъ пре-
 добрымъ сердємъ на цѣлє житєе, будь
 мѣмою подругою, будь мѣмою“...

Щє Семень не доєвнїчнїи свои го-
 рнїи промовнїи, якъ отхлїаннєсь двєрѣ

и показалєсь замуранє лице Грицѣка. Я-
 кїєсь наємѣшливый, троха прїдуркован-
 тый умѣхъ заплєтєа на лицю Грицѣка,
 коли побачнїи Семена на школьнїихъ
 передъ Уршулею.

Уршула, що досєа стояла заклопотана
 на неєжднїанымъ выбухомъ любовнїихъ
 чувєтѣй Семена, обрадувалєа повномъ
 Грицѣка, влїкнула его и съ понагою
 євєла:

„Жорѣкъ, дай панєви ємнїику воды,
 имъ недобрє зроблєлось, помѣжи имъ.“

Съ тымїи словами Уршула поєтнїи
 вышлєа зъ кѣмнѣаты. Семень глянѣвъ на
 нєю, глянѣвъ на Грицѣка, що вѣдѣбѣкъ
 до него, помѣчи єму вєтати, глянѣвъ на-
 вєколо сєбє и якъ самъ не свѣи подѣбєса
 на рѣвнїи ногїи. Онъ не могъ зрозумѣти,
 що сє все значить, чи сє сонъ чи дѣй-
 ствнїа праца.

„Євдѣйте, панєннѣку, євдѣйте, успо-
 коїтєсь, я заразъ прнєсу воды“, гово-
 рнїи добродушнїи Грицѣко, провожєаючи
 Семена, якъ єлабу дитнїну, за руку до
 сєзы, а Семень мѣчєаєа и самъ не знаєтъ,
 що робити, що говорити. Онъ хотѣннїи
 зъ тнїжкѣ вадумѣ, тѣлько я теперь не
 знаєтъ, що бнъ думєа, що гадєа. Грицѣко
 ннєвнєа сѣ подою, палнєвъ повнѣу шлєннѣку
 сєго ошлєвнєочного паннїтєку и ставъ ро-
 цытувати Семена, якъ єму на сердце,
 якъ въ голові, якъ въ жнїтѣ. Семень

